

Evaluatie handhavingsactie opruimplicht hondenpoep

Inleiding

In de raadsvergadering van 7 maart 2013 is de raad gevraagd een krediet beschikbaar te stellen voor de aanschaf van extra hondenpoepbakken. Naar aanleiding hiervan heeft de fractie van Gemeentebelang een motie ingediend om met ingang van het 3e kwartaal 2013, jaarlijks één week per kwartaal steekproefsgewijs mensen die een hond uitlaten in de gemeente Franekeradeel te controleren op attributen om de hondenpoep van hun viervoeter(s) op te ruimen en waar nodig repressief op te treden. Het college stelde voor om in het derde kwartaal één week een Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA) in te huren en na die week te evalueren en daarmee bij de raad terug te komen. Dan kan er afgestemd worden of er wel of niet een repeterend systeem ingevoerd moet worden. Het voorstel is aangenomen.

Door het aannemen van het voorstel is er afgeweken van het handhavingsbeleid, zoals dat vastgelegd is in het beleidsplan "Handhaving op niveau! Handhavingsbeleid fysieke leefomgeving" van augustus 2011. Hierin staat dat bij overtredingen van artikelen uit de Algemene Plaatselijke Verordening controles uitgevoerd worden en handhavend opgetreden wordt naar aanleiding van handhavingsverzoeken of in geval van ernstig gevaar voor mens en/of milieu.

Aanpak

Er is gehandhaafd op basis van de Algemene Plaatselijke Verordening.

Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Franekeradeel

Artikel 2:58 Verontreiniging door honden

1. De eigenaar of houder van een hond is verplicht ervoor te zorgen dat die hond zich niet van uitwerpselen ontdoet:
 - a. op een gedeelte van de weg dat bestemd is of mede bestemd voor het verkeer van voetgangers;
 - b. op een voor het publiek toegankelijke en kennelijk als zodanig ingerichte kinderspeelplaats, zandbak of speelweide;
 - c. op een andere door het college aangewezen plaats.
2. Het college kan plaatsen aanwijzen waar het verbod genoemd in het eerste lid, onder a niet geldt.
3. De strafbaarheid wegens overtreding van het in het eerste lid gestelde gebod wordt opgeheven indien de eigenaar of houder van de hond er zorg voor draagt dat de uitwerpselen onmiddellijk worden verwijderd.

Voor de uitvoering van deze actie zijn twee BOA's door het college aangewezen als toezichthouder op het bovengenoemde artikel. Deze BOA's zijn beëdigd in Domein 1 Openbare Ruimte en voeren normaal gesproken de parkeercontroles uit. Nu zijn ze ingezet voor het toezicht op de opruimplicht van de hondenpoep. De BOA's hebben 52 uren toezicht gehouden op de opruimplicht van hondenpoep. Waar mogelijk zijn er tegelijkertijd parkeercontroles uitgevoerd, zoals bijvoorbeeld op de Voorstraat en de Zuiderkade. Honden worden 's morgens, tussen de middag, rond het diner en voor de nacht uitgelaten. Daarom is er tussen 7.00 en 9.00 uur, 11.00 en 15.00 uur en 17.00 en 19.00 uur toezicht gehouden van 4 t/m 11 september. Op vrijdag is tot 21.00 uur toezicht gehouden. Voor de nacht is geen toezicht gehouden.

De BOA's hebben in alle dorpen en in de stad Franeker gecontroleerd. Ze zijn op pad gegaan met een lijstje met "hotspots". Dit lijstje is tot stand gekomen met behulp van de meldingen over overlast door hondenpoep die bij de gemeente telefonisch, schriftelijk of naar aanleiding van een wijkschouw binnen gekomen zijn. Verder heeft de BOA mensen tijdens de controle aangesproken om te horen waar er veel overlast is. Tot slot heeft de BOA gesurveilleerd.

De BOA heeft volle bakken en lege dispensers (voor de zakjes) gemeld bij de gemeente. Dit werd direct opgepakt. Net als de meldingen van inwoners. Gemeentewerken hebben in een enkel geval een bak vaker moeten legen en de dispensers voor de zakjes maximaal gevuld of extra bijgevuld.

Als aftrap van de handhavingsactie konden de hondenbezitters vanaf 2 september een gratis poepgrijper ophalen. De eerste is door de wethouder uitgedeeld. Na de eerste dag was 75% van de hondenpoepgrijpers opgehaald. Na de tweede dag waren ze op.

Communicatie

Voor de aanvang van de handhavingsactie is een persbericht naar de pers en de dorpsbelangen en wijkverenigingen verstuurd met de boodschap dat de gemeente Franekeradeel een handhavingsactie gaat houden op het niet opruimen van hondenpoep. Er is een begindatum gemeld, maar geen einddatum. Wel is duidelijk gecommuniceerd dat het om een handhavings*actie* gaat.

De handhavingsactie heeft o.a. de Franeker Courant, de Extra en de Leeuwarder Courant gehaald. Verder heeft Omrop Fryslân er een item van gemaakt voor "Hjoed". Ook heeft een aantal dorpen en wijken het persbericht in hun krantjes geplaatst. Daarnaast is een twitterbericht verstuurd en is het persbericht op www.franekeradeel.nl gezet.

Over de uitdeelactie van de poepgrijpers is ook een persbericht verstuurd en het bericht is op de website geplaatst. Ook dit heeft het plaatselijke en regionale nieuws gehaald.

Kosten

Toezicht

Voor de uitvoering van het voorstel is vooraf geen geld gereserveerd. De gemeente huurt BOA's in voor het doen van parkeercontroles. Deze parkeercontroleurs zijn ingezet voor de handhavingsactie hondenpoep. Hierdoor zijn er geen extra kosten gemaakt voor het uitvoeren van het toezicht. Dit hield wel in dat tijdens deze periode er minder parkeercontroles uitgevoerd konden worden.

Bestuursdienst

Verder was de inschatting dat de inzet van de bestuursdienst binnen de beschikbare uren uitgevoerd kon worden. Dit bleek het geval te zijn. In totaal zijn er 62 uren door de bestuursdienst besteed aan dit project. Het legen van de hondenpoepbakken en het bijvullen van de hondenpoepzakjes kon binnen het reguliere werk meegenomen worden.

Overige

Vooraf was de inschatting dat de aanschaf van honderd hondenpoepgrijpers ongeveer € 800,- tot € 1000,- zou kosten. Door een tip van de gemeente Leeuwarden kostte dit uiteindelijk € 649,- inclusief BTW en verzendkosten. Dit is betaald van het milieubudget.

Resultaten

Positieve reacties en verbetering van naleefgedrag

De aankondiging van de handhavingsactie heeft veel los gemaakt. Mensen zijn blij dat de gemeente actie onderneemt en toezicht en handhaving inzet om de overlast door hondenpoep aan te pakken. De dreiging van een boete zette hondenbezitters aan om toch de hondenpoep op te ruimen. Het was voor mensen weer een aanleiding om “overtreders” aan te spreken op hun gedrag.

Er was behoorlijk wat belangstelling vanuit de pers. Dit benadrukt nog eens dat overlast door hondenpoep voor een ieder een herkenbaar probleem is. Door de aandacht van de pers was over het algemeen iedereen op de hoogte van het feit dat de gemeente ging controleren. Dit heeft een positief effect op het naleefgedrag gehad.

De BOA's merkten ook dat de mensen op straat goed op de hoogte waren van de handhavingsactie. Over het algemeen liepen de hondenbezitters zichtbaar met de zakjes of met scheppen. De BOA's spraken mensen in de dorpen en wijken aan om te kijken wat er speelde. Mensen reageerden positief of neutraal. Tijdens het toezicht is er geen enkele sprake van agressiviteit tegenover de BOA's geweest. Het feit dat mensen hen zagen lopen, in combinatie met de communicatie, had zeker een preventieve werking. In één geval heeft de BOA iemand moeten waarschuwen. In alle andere gevallen was het aanspreken van mensen niet nodig. De hondenpoep werd opgeruimd. Er zijn dan ook geen boetes uitgeschreven.

Telefonische reacties en verzoeken

Naar aanleiding van de actie zijn er schriftelijk en mondeling allerlei reacties en verzoeken bij de gemeente binnengekomen. Men wilde weten aan welke regels zij zich moesten houden. In een aantal gevallen werd er gevraagd om een bak te plaatsen. Er is een aantal verzoeken binnengekomen om op bepaalde plekken gericht te gaan controleren. Verder wilde men weten wat de gemeente doet aan de katten- en paardenpoep. Deze poep veroorzaakt ook overlast.

Toezicht en handhaving op basis van de APV

De BOA's merkten op dat hondenpoep in veldjes en bermen op sommige plekken wel aanzienlijk is. Tijdens de handhavingsactie kreeg de gemeente ook verzoeken van mensen om op deze plekken toezicht te houden. Tijdens deze handhavingsactie kon hierop niet gehandhaafd worden. In de APV staat dat de opruimplicht alleen geldt op een gedeelte van de weg dat bestemd is of mede bestemd voor het verkeer van voetgangers en op een voor het publiek toegankelijke en kennelijk als zodanig ingerichte kinderspeelplaats, zandbak of speelweide. Dit betekent dat men de hondenpoep op de veldjes en in de bermen niet op hoeft te ruimen.

Conclusie

De uitvoering van de handhavingsactie toezicht op hondenpoep is succesvol geweest.

Het zichtbaar houden van toezicht en het communiceren over de handhavingsactie heeft er toe bijgedragen dat er meer hondenpoep is opgeruimd. Dit betekent minder hondenpoep in de openbare ruimte en dus minder overlast.

De handhavingsactie was aanleiding voor mensen om anderen weer aan te spreken op gedrag. Men voelde zich gesteund door de actie.

De parkeercontroleurs kunnen ingezet worden voor het toezicht op de opruimplicht van hondenpoep. Zij hebben de taak goed uitgevoerd. De gemeente huurt deze mensen in. Zij mogen voor zowel parkeercontroles als hondenpoepcontroles ingehuurd worden.

In de APV is niet opgenomen dat hondenpoep in berm en velden (niet zijnde kinderspeelplaatsen) opgeruimd moet worden, maar dit wordt binnen de bebouwde kom wel als overlast ervaren. Er staat in de APV, artikel 2:58, lid 1c dat de college een andere plaats kan aanwijzen. Onderzocht moet worden of er gebruik gemaakt kan worden van dit lid om te overlast verder terug te dringen. Het kan zijn dat de tekst van het artikel aangepast moet worden om de overlast binnen de bebouwde kom verder terug te dringen.

Aanbevelingen

Voer minimaal twee keer per jaar een week toezicht op hondenpoep uit.

Laat de tijdstippen afhangen van de binnenkomende klachten en meldingen. Leg de momenten van te voren niet vast. Dit voorkomt dat hondenbezitters zich alleen aan de regels houden op het moment dat zij toezicht verwachten.

Zet de BOA's, die de parkeercontroles voor ons uitvoeren, hiervoor in. Daar waar mogelijk, kan dit gecombineerd worden met de parkeercontroles.

Neem dit mee in het jaarlijkse handhavinguitvoeringsprogramma (Factsheet "Verordeningen", onder "Activiteiten").

Communiceer dat de gemeente, na de succesvolle pilot, meerdere keren per jaar onaangekondigd gaat controleren op de opruimplicht van de hondenpoep.

Evalueer het toezicht in het jaarlijkse handhavingsverslag.

Pas artikel 2:58 "verontreiniging door honden" van de Algemene Plaatselijke Verordening zodanig aan of toe, zodat de hondenpoep binnen de bebouwde kom opgeruimd moet worden.